USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Karla Šimky a soudkyň Mgr. Sylvy Šiškeové a Mgr. Evy Šonkové v právní věci žalobce: **V. D.,** zastoupeného Mgr. Filipem Wágnerem, advokátem, se sídlem Olšanská 2643/1a, Praha 3, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, ve věci žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 8. 2018, č. j. OAM-80/LE-LE05-LE05-2018, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 22. 5. 2020, č. j. 4 Az 41/2019 – 73,

takto:

I. Kasační stížnost žalobce **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Ustanovenému zástupci žalobce, Mgr. Filipu Wágnerovi, advokátovi se sídlem Olšanská 2643/1a, Praha 3, **se přiznává** odměna za zastupování žalobce v řízení o kasační stížnosti ve výši 4114 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 21. 8. 2018, č. j. OAM-80/LE-LE05-LE05-2018 (dále jen „napadené rozhodnutí“), neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“).

[2] Rozhodnutí žalovaného napadl žalobce žalobou u Krajského soudu v Praze (dále jen „krajský soud“). Namítal, že rozhodnutí je nezákonné a nepřezkoumatelné. Dále uvedl, že v České republice má nezletilou dceru a v důsledku neudělení azylu dojde k rozdělení jeho rodiny a tím i k přetrhání rodinných a sociálních vazeb. Rovněž nelze vyloučit, že by žalobce byl v případě návratu do země původu povolán do armády. Usnesením krajského soudu ze dne 31. 7. 2019, č. j. 45 Az 14/2018 – 47, byla věc postoupena Městskému soudu v Praze (dále jen „městský soud“) jako soudu místně příslušnému.

[3] Městský soud rozsudkem ze dne 22. 5. 2020, č. j. 4 Az 41/2019 – 73 (dále jen „napadený rozsudek“), žalobu zamítl. Neshledal existenci reálného nebezpečí mučení nebo jiného nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu. Potenciální povinnost úhrady odškodného poškozeným za újmu způsobenou jim žalobcem při dopravní nehodě není vážnou újmou ve smyslu tohoto ustanovení. Žalobce se navíc nepokusil obrátit s obavami z jednání soukromých osob na státní orgány v zemi původu. K tvrzení žalobce o splnění podmínek doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu městský soud odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu ve věci bezpečnostní situace na Ukrajině a neshledal, že by se jednalo o tzv. totální konflikt, při němž by byl každý civilista na území Ukrajiny vystaven riziku vážné újmy.

[4] Městský soud dále obsáhle zkoumal důvody pro udělení doplňkové ochrany žalobci podle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu, neshledal žádnou konkrétní okolnost, pro kterou by odepření mezinárodní ochrany žalobci porušovalo čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“) ve smyslu jejího extrateritoriálního účinku. Městský soud zkoumal zájem žalobcovy nezletilé dcery a dospěl k závěru, že žalobce může rodinný život s dcerou vést i v zemi původu.

II. Kasační stížnost žalobce a vyjádření žalovaného

[5] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti napadenému rozsudku kasační stížnost, kterou se domáhal jeho zrušení z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“).

[6] Rozsudek městského soudu považuje stěžovatel za nepřezkoumatelný a nezákonný. Ve správním řízení bylo zásadním způsobem porušeno ustanovení § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, neboť správní orgán nezjistil stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Zároveň tvrdil, že nebylo přihlédnuto ke specifickým okolnostem řešeného případu a nebyly šetřeny jeho oprávněné zájmy.

[7] Stěžovatel taktéž nesouhlasil se závěrem žalovaného i městského soudu týkajícím se udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu. Možnost doplňkové ochrany byla posouzena zcela nedostatečně, neboť oba orgány nehodnotily konkrétní okolnosti případu, nýbrž stavěly své závěry do obecné roviny. Městský soud se nevypořádal s tím, že na území České republiky žije nezletilá dcera stěžovatele a že udělení humanitárního azylu stěžovateli je v zájmu zachování rodinných vazeb. Stěžovatel konstatoval, že podmínky pro udělení doplňkové ochrany jsou založeny podle § 14a odst. 1 a odst. 2 písm. c) zákona o azylu, a to s poukazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 3. 2009, č. j. 5 Azs 28/2008 – 68. Stěžovatel je toho názoru, že mu v případě návratu do vlasti hrozí nedobrovolné zapojení do probíhajícího vojenského konfliktu na Ukrajině.

[8] Na závěr stěžovatel uvedl, že v poslední době je v jeho domovském státě pozorován nárůst mučení ze strany policie, justice je pod velkým politickým tlakem, a městský soud se proto měl zabývat otázkou, zda by podání jakékoli stížnosti proti chování státních orgánů v domovském státě nebylo pouze formálním krokem, neboť nadřízené státní orgány budou s velkou mírou pravděpodobnosti krýt nezákonné chování jim podřízených orgánů. Obtížnost či nemožnost vymahatelnosti práva přitom prokazují i podklady

shromážděné žalovaným. Stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení, případně aby zrušil též rozhodnutí žalovaného a vrátil mu věc k novému projednání.

[9] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že nedůvodnost námitek stěžovatele jednoznačně vyplývá ze správního spisu. Žalovaný odkázal na závěry městského soudu, který se vypořádal se všemi námitkami. Dodal, že stěžovateli nic nebrání v tom, aby svůj rodinný život realizoval ve své vlasti, případně v České republice, avšak za využití institutů zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“). Žalovaný odkázal na vydané rozhodnutí, jakož i na obsah správního spisu a navrhl odmítnutí kasační stížnosti pro nepřijatelnost, případně zamítnutí pro nedůvodnost.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[10] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval posouzením, zda byly splněny podmínky řízení. Zjistil, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, vůči němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, stěžovatel je v řízení zastoupen advokátem podle § 105 odst. 2 s. ř. s. a jsou splněny i obsahové náležitosti kasační stížnosti podle § 106 s. ř. s.

[11] Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se zdejší soud zabýval její přijatelností ve smyslu § 104a s. ř. s. (k pojmu nepřijatelnosti viz zejména usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39, č. 933/2006 Sb. NSS).

[12] Kasační stížnost není přijatelná.

[13] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti rozsudku městského soudu. Z napadeného rozsudku je zřejmé, jakými úvahami byl v rámci posouzení věci městský soud veden a k jakému závěru na jejich základě dospěl. Rozhodnutí žalovaného přitom vycházelo z dostatečně zjištěného skutkového stavu v návaznosti na tvrzení stěžovatele ve správním řízení nebo obsah dokumentů popsaných v napadeném rozhodnutí. Jestliže městský soud dospěl k totožným závěrům jako žalovaný, nelze to hodnotit jako nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 2. 2016, č. j. 5 Azs 168/2015 – 36). Z kasační stížnosti taktéž plyne, že stěžovatel brojí proti konkrétním důvodům napadeného rozsudku; nelze jej proto hodnotit jako nepřezkoumatelný, jelikož stěžovatel pouze nesouhlasí s právním názorem v rozsudku uvedeným.

[14] Co se týče otázky zjišťování skutkového stavu žalovaným, tou se opakovaně zabývala judikatura zdejšího soudu, srov. např. rozhodnutí ze dne 20. 11. 2003, č. j. 2 Azs 27/2003 – 59, č. 181/2004 Sb. NSS, ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 24/2003 – 48, ze dne 17. 6. 2004, č. j. 3 Azs 23/2004 – 63, či ze dne 25. 10. 2004, č. j. 5 Azs 162/2004 – 42. Žalovaný i městský soud vycházeli z relevantních podkladů a dostatečně se zabývali situací v zemi původu stěžovatele, resp. stěžovatelem tvrzenými důvody, pro které žádal o udělení mezinárodní ochrany. Jejich postup odpovídá konstantní judikatuře Nejvyššího správního

soudu. Žalovaný vycházel z podkladů splňujících požadavky uvedené v rozsudku ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008 - 81, č. 1825/2009 Sb. NSS, v němž zdejší soud uvedl, že *„při používání informací o zemích původu je nutné dodržovat následující pravidla. Informace o zemi původu musí být v maximální možné míře (1) relevantní, (2) důvěryhodné a vyvážené, (3) aktuální a ověřené z různých zdrojů, a (4) transparentní a dohledatelné*". Konkrétně se jednalo o následující dokumenty: Zpráva Úřadu Vysokého komisaře Organizace spojených národů pro lidská práva o stavu lidských práv na Ukrajině ze dne 12. 12. 2017, zpráva organizace Freedom House „Svoboda ve světě 2018 - Ukrajina" z ledna 2018, Výroční zpráva Amnesty International 2018 ze dne 22. 2. 2018, Výroční zpráva Human Rights Watch 2018 ze dne 18. 1. 2018, Zpráva Ministerstva zahraničí USA o dodržování lidských práv na Ukrajině ze dne 20. 4. 2018, informace Ministerstva vnitra ČR „Ukrajina – situace v zemi" ze dne 22. 1. 2018 a informace Ministerstva zahraničních věcí ČR ze dne 9. 10. 2015, č. j. 115045/2015-LPTP. Nejvyšší správní soud přitom považuje zdroje informací žalovaného za přiléhavé a s jejich vyhodnocením se ztotožňuje.

[15] K otázce aktuální situace na Ukrajině se Nejvyšší správní soud vyjadřoval již několikrát, přičemž odkázat lze například na usnesení ze dne 8. 3. 2018, č. j. 5 Azs 348/2017 – 19. Ve svých rozhodnutích Nejvyšší správní soud již dříve uvedl, že boje lokalizované pouze v určitých částech Ukrajiny nelze považovat za tzv. totální konflikt. Probíhající ozbrojený konflikt nedosahuje takové intenzity, že by byl prakticky každý civilista z důvodu své přítomnosti na území Ukrajiny vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy. V této souvislosti je třeba poukázat na rozsudek zdejšího soudu ze dne 13. 3. 2009, č. j. 5 Azs 28/2008 – 68, č. 1840/2009 Sb. NSS, v němž byl vysloven závěr, že *„v případě konfliktu nemajícího charakter totálního konfliktu musí žadatel prokázat dostatečnou míru individualizace, a to např. tím, že prokáže, (1) že již utrpěl vážnou újmu nebo byl vystaven přímým hrozbám způsobení vážné újmy; (2) že ozbrojený konflikt probíhá právě v tom regionu jeho země původu, ve kterém skutečně pobýval, a že nemůže nalézt účinnou ochranu v jiné části země; či (3) že jsou u něj dány jiné faktory (ať už osobní, rodinné či jiné), které zvyšují riziko, že terčem svévolného (nerozlišujícího) násilí bude právě on."* Poslední místo bydliště stěžovatele v zemi původu byla obec Červonyj v Oděské oblasti ležící v jihozápadní části Ukrajiny, stěžovatel tedy nepochází přímo z Doněcké či Luhanské oblasti, která je boji zasažena. V této souvislosti nutno upozornit, že se jedná o konflikt izolovaný pouze do východní části Ukrajiny, přičemž jeho intenzita v dotčených oblastech výrazně kolísá. Jak Nejvyšší správní soud nedávno uvedl, situace na Ukrajině se nezhoršuje, spíše naopak, *„je všeobecně známo, že se konflikt nešíří do dalších jím dosud nezasažených oblastí*" (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2020, č. j. 2 Azs 382/2018 – 68).

[16] Rovněž skutečností, že stěžovatel má na území České republiky nezletilou dceru a rodinné vazby, se městský soud zabýval (srov. body 24 a násl. napadeného rozsudku). Odkázal přitom na judikaturu Nejvyššího správního soudu představovanou např. rozsudky ze dne 28. 2. 2014, č. j. 2 As 69/2013 – 35, nebo ze dne 23. 5. 2018, č. j. 6 Azs 67/2018 – 29, a v této okolnosti neshledal v daném případě důvod pro udělení doplňkové ochrany. Nejvyšší správní soud k tomu doplňuje, že pokud stěžovatel hodlá svůj rodinný a soukromý život rozvíjet v České republice, pak by se měl snažit upravit svůj pobytový status podle zákona o pobytu cizinců, nikoli podle zákona o azylu. Právě ustanovení zákona o pobytu cizinců totiž primárně chrání právo na rodinný a soukromý život zakotvené v čl. 8 Úmluvy, jehož se stěžovatel dovolával (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 11. 2008, č. j. 5 Azs 46/2008 – 71).

[17] Tvrdí-li stěžovatel, že ze strany městského soudu došlo k nedostatečnému posouzení možnosti udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu, konstatuje k tomuto Nejvyšší správní soud, že se touto otázkou zabýval jak žalovaný (str. 9 až 11 napadeného rozhodnutí), tak městský soud (body 23 a násl. napadeného rozsudku). Není přitom patrné pochybení městského soudu, který své rozhodnutí důkladně odůvodnil, respektoval ustálenou a relevantní judikaturu týkající se předpokladů udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 zákona o azylu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2008, č. j. 5 Azs 50/2008 – 62), a zároveň nikterak nepochybil při výkladu hmotného či procesního práva.

[18] Namítá-li stěžovatel nedostatečné posouzení udělení doplňkové ochrany, uvádí k tomu Nejvyšší správní soud, že *„rozsah a správnost zjištění relevantního skutkového stavu žalovaným je otázkou dokazování, které probíhá v každém řízení individuálně; z uvedené individuality pak plyne rozdílná relevance určitých dokazovaných skutečností pro následné právní posouzení, jež je projevem zde dominující zásady volného hodnocení důkazů. Typové důvody přijatelnosti vymezené pod bodem 4) písm. a) a b) usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39, se vážou k otázkám právním a jejich řešení právě správním soudem, nikoli správním orgánem“* (srov. jeho usnesení ze dne 24. 4. 2019, č. j. 2 Azs 301/2018 – 37). Městský soud se při zkoumání skutkového stavu nedopustil pochybení, která by svojí povahou stála proti samotným základním zásadám přezkumného soudního řízení, a ani napadený rozsudek nevykazuje žádné nedostatky, které by bylo v rozporu s právem na spravedlivý proces nechat bez povšimnutí.

[19] Pokud stěžovatelka namítá, že napadený rozsudek nehodnotil konkrétní okolnosti případu, ale staví své závěry do obecné roviny, poukazuje Nejvyšší správní soud na svou konstantní judikaturu, z níž plyne, že *„správní soudnictví je ovládáno zásadou dispoziční a koncentrační; od žalobce, který vymezuje hranice soudního přezkumu, se tedy oprávněně žádá procesní zodpovědnost. Soud za něj nesmí nahrazovat jeho projev vůle a vyhledávat na jeho místě vady napadeného správního aktu. (...) míra precizace žalobních bodů do značné míry určuje i to, jaké právní ochrany se žalobci u soudu dostane. Čím je žalobní bod – byť i vyhovující – obecnější, tím obecněji k němu může správní soud přistoupit a posuzovat jej. Není naprosto na místě, aby soud za žalobce spekulativně domýšlel další argumenty či vybíral z reality skutečnosti, které žalobu podporují“* (srov. rozsudek rozšířeného senátu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008 – 78, č. 2162/2011 Sb. NSS, či rozsudek ze dne 27. 2. 2020, č. j. 6 Afs 248/2019 – 34). Dále z této judikatury vyplývá, že *„je-li rozhodnutí žalovaného správního orgánu řádně odůvodněno, je z něho zřejmé, proč žalovaný nepovažoval právní argumentaci účastníka řízení za důvodnou a proč jeho odvolací námitky považoval za liché, mylné nebo vyvrácené, shodují-li se žalobní námitky s námitkami odvolacími a nedochází-li krajský soud k jiným závěrům, je přípustné, aby si krajský soud správné závěry se souhlasnou poznámkou osvojil.“* (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005 – 130, či ze dne 27. 9. 2018, č. j. 4 Azs 71/2018 – 47).

[20] Nejvyšší správní soud tak uzavírá, že ze správního spisu, z rozhodnutí žalovaného ani z napadeného rozsudku nevyšlo najevo, a taktéž stěžovatel neosvědčil, že by splňoval podmínky popsané citovanou judikaturou, jejichž naplnění je potřebné pro přiznání doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu.

[21] K obecným námitkám stěžovatele ohledně obtížné či nedostatečné vymahatelnosti práva v jeho domovském státě odkazuje Nejvyšší správní soud, taktéž v obecné rovině, na svou ustálenou judikaturu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 6 Azs 8/2003 – 44), z níž plyne, že *„neučinil-li stěžovatel žádné kroky k využití všech prostředků, které právní řád v zemi jeho původu k ochraně práv a svobod poskytuje, nelze učinit závěr, že by mu taková ochrana nebyla poskytnuta, případně že by mu sice poskytnuta byla, ale neúčinně.“* V této souvislosti lze poukázat rovněž na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 12. 2005, č. j. 6 Azs 479/2004 – 41, podle kterého pro to, *„aby bylo možné shledat absenci ochrany ze strany státu, musel by stěžovatel vyčerpat všechny reálně dostupné prostředky ochrany.“* Uvedené závěry se pak plně vztahují i k aktuální situaci na Ukrajině (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 2. 2020, č. j. 7 Azs 437/2019 – 24).

IV. Závěr a náklady řízení

[22] S ohledem na skutečnost, že stěžovatel nepředestřel žádnou otázku, jež by mohla mít obecný dopad na rozhodovací činnost krajských soudů a k níž by se měl Nejvyšší správní soud vyslovit za účelem sjednocování judikatury, přičemž takovou otázku nenalezl soud ani *ex offo* z obsahu spisu ani z popisu skutečností samotným stěžovatelem, nemohl Nejvyšší správní soud dospět k jinému závěru, než že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Kasační stížnost proto podle § 104a s. ř. s. odmítl jako nepřijatelnou. O věci přitom rozhodoval bez jednání za podmínek § 109 odst. 2 s. ř. s.

[23] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 3 věty první za použití § 120 s. ř. s. tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, protože kasační stížnost byla odmítnuta.

[24] Stěžovateli byl usnesením krajského soudu ze dne 18. 10. 2018, č. j. 45 Az 14/2018 – 32, ustanoven zástupcem pro řízení před soudem Mgr. Filip Wágner, advokát se sídlem Olšanská 2643/1a, Praha 3. Podle § 35 odst. 10 s. ř. s. platí v takovém případě odměnu advokáta včetně hotových výdajů stát. Zástupci náleží podle § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, odměna za jeden úkon právní služby (tj. doplnění kasační stížnosti) ve výši 3 100 Kč [§ 11 odst. 1 písm. k) citované vyhlášky] a náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 4 citované vyhlášky), celkem tedy 3400 Kč.

[25] Protože advokát je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se jeho odměna o částku odpovídající této dani, kterou je povinen odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, tj. o 714 Kč. Celková odměna tak činí 4114 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. září 2020

pokračování

JUDr. Karel Šimka
předseda senátu